

פְּקוּדֵי

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 671 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, השבוע יתקיים השיעור ביום ד' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 9779997777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 560 שנה י"ב העלון מוקדש לע"נ מרת אמי שרה סרח בת שמחה ז"ל כ"ח אדר א' תשפ"ב

פְּקוּדֵי - תוכן ענייני הפרשה

- א. חשבון כמות הזהב, הכסף והנחושת בהם השתמשו לעבודת המשכן (לח, כא-לט).
- ב. עשיית בגדי הכהונה: האפוד והחושן, ועליהם האבנים לזכרון בני ישראל, המעיל, הפתנת, המצנפת, האבנט, והציץ שעליו נחרט "קודש לה'" (לט, כב-לב).
- ג. המשכן וכליו הובאו אל משה וברך את העוסקים במלאכה.
- ד. ה' ציוה את משה להקים את המשכן בראש חודש ניסן, ולקדשו בשמן המשחה, ולקדש את אהרן ובניו, ולמשחם.
- ה. סדר הקמת המשכן ע"י משה רבינו: אדנים, עליהם קרשים ובהם בריחים, ועמודי מסך הפתח, ועליהם יריעות צמר ושש משזר, ויריעות עזים, וכיסוי עורות אילם ותחש, והניח את הלוחות בארון, ואת הבדים בארון והפפרת מכסה מלמעלה, והביא את הארון למשכן, ופרכת לקדש הקדשים, שלחן בצפון, ועליו סידר את לחם הפנים, ומולו בדרום המנרה, והדליק את הנרות, ובאמצע מזבח הקטרות, והקטיר עליו קטורת הסמים. ומסך בפתח המשכן, ומזבח העולה בפתח המשכן (בחצר מול פתח אהל מועד) והקריב עליו את התמיד ומנחת הנסכים, את הפיר וכנו שם בין אהל מועד למזבח העולה (משוך לדרום, ואין הפסק בין המזבח לאהל מועד).
- ו. ענן ה' כיסה את אהל מועד, אות על שכינת ה' במשכן.
- ז. והענן, הוא סימן לבני ישראל לחניה, ולמסע (מ, לד-לח).

"וַתְּכַל כָּל עֲבֹדַת מִשְׁכַּן אֱהֵל מוֹעֵד, וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה..." (לט, לב) - לבנית המשכן דרושה אחדות

פרשת פקודי, החותמת את ספר שמות ואת ארבע הפרשיות העוסקות בבנין המשכן ובעשיית בגדי הכהונה, נאמר כך: (לט, לב): "וַתְּכַל כָּל עֲבֹדַת מִשְׁכַּן אֱהֵל מוֹעֵד, וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה". וכבר שאל האור החיים' הקדוש האים כלל ישראל עסקו במלאכת המשכן? הרי במפורש נאמר בתורה, כי אנשים בודדים מעם ישראל, חכמי לב ונבוני מדע, ובראשם בצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה, הם שעסקו בכך, וכיצד איפוא ניתן לומר בכללות: "וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה" ...? אין זה כי עם ישראל היה באחדות גם מי שעשה אפילו מעט. אבל החיבור והאחדות הם סוד ההצלחה. בדומה לזה כתב הגאון רבי יעקב קמיניצקי זצ"ל בספרו "אמת ליעקב": בשעה הנשגבה והמרוממת של מעמד הר סיני, הגיעו ישראל למצב של אחדות מלאה ביניהם, כמו שנאמר, "וַיִּחַן שָׁם יִשְׂרָאֵל נֶגְדַת הָהָר" - כאיש אחד בלב אחד. אלא שחטא העגל בא ופילגם. הפריד ביניהם לדבר עבירה. כמו שאמרו חז"ל בתלמוד ירושלמי (סנהדרין פ"י הל"ב) שכל שבט ושבת היה לו עגל משלו, מפאת שלא היו מסוגלים להסכים על אליל אחד לכולם. לפיכך, מדבר משה עם בני ישראל על הקמת המשכן. עושה זאת מתוך הנסיון לאחד שוב את כל העם למען מטרה קדושה ונשגבה זו. הוא שנאמר: "וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עַדְתַּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" - שיהיו כולם יחדיו, כאיש אחד בלב אחד.

999 ה'תשפ"ב

כתוב בפרשה (לח, כא): "אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכַּן הָעֵדוּת אֲשֶׁר פָּקַד עַל פִּי מֹשֶׁה". ואומר הספורנו: "סיפר מעלות זה המשכן שבשבילם היה ראוי להיות נצחי ושלא ליפול ביד אויבים... שהיו ראשי אומני מלאכת המשכן וכליו, מיוחסים וצדיקים שבדור, ובכן שרתה שכינה במעשי ידיהם ולא נפל ביד אויבים. אבל מקדש שלמה... (ו) בית שני שלא היה בו גם אחד מכל אלה התנאים לא שרתה בו שכינה ונפל ביד אויבים..." יצירת המשכן היתה כולה מתוך כוונת הלב הטהור, ואפילו גביית הכסף ושאר החומרים שהוצרכו לבניין, צריכה היתה להיעשות מתוך כוונה טהורה זו. המלב"ם מבאר שהתואר "מִשְׁכַּן הָעֵדוּת" מלמד שהמשכן עצמו העיד בעדות ברורה שכולו נעשה באמונה, מבלי שמץ של מעל או גניבה. העובדה שלאחר שישראל זכו להשלים את הקמת המשכן, אכן ירדה השכינה לשכון בתוכו, והיא העידה כמאה עדים שכל מלאכת המשכן התבצעה בשיא ההידור והשלימות, שאלמלא כן היה בלתי אפשרי שהשכינה תשרה בו בצורה נשגבה כל כך. כך גם נאמר בתורה בפתח הצווים אודות בניין המשכן. על ההקמה עצמה נאמר: "וַיַּעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ, ופירש"י: "ועשו לשמי בית קדושה". אולם לא רק הבניין חייב היה להיבנות לשמו של מקום, אלא גם הרמת התרומה היתה צריכה להתבצע כן, כפי שנאמר (כה, ב): "וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה", דהיינו "לי - לשמי" (רש"י, שם). נמצא שָׁמֶן הצעד הראשוני ביותר, כל מלאכת המשכן חייבת היתה להתבצע לשם שמים. יצירה שכל כולה נוסדה על טוהר כוונות של קדושי עליון, פשוט שתקבל תוקף מיוחד במינו. ועל כך כתוב בגמרא (חגיגה ב.): "טוב אחרית דבר מראשיתו" (קהלת ז, ח) - "טוב אחרית דבר - בזמן שהוא טוב - מראשיתו". היום שאין לנו משכן או בית מקדש הקב"ה משרה את שכינתו ב'מקדש מעט' - אלו הם בתי כנסת. כתוב באבות (ד, יא): "רבי יוחנן הסנדלר אומר, כָּל כְּנִסְיָה שְׁהִיא לְשֵׁם שְׁמַיִם (ומפרש התוספות יום טוב: לומר שאף על פי שתראה בתחלה בְּעֵינֵי הַכְּנִסְיָה) - סוּפָה לְהִתְקַיֵּם. וְשֵׁאִינָה לְשֵׁם שְׁמַיִם (אף על פי שהכנסיה היא לדבר מצוה, כל מה שיש בה מחשבה פוסלת כגון יוהרא ונאות אשר היא מצויה בעוסקים עם הצבור, הוּי שְׁאִינָה לְשֵׁם שְׁמַיִם) - אֵין סוּפָה לְהִתְקַיֵּם". הגר"א מוילנא אמר שאילו היו בונים בית כנסת במחשבות טהורות בתכלית, לשם שמים, מבלי תערובת מחשבה זרה כלשהי, דהיינו, שאפילו חוטבי העצים למבנה וכיוצא בהם, היו פועלים אך ורק מתוך מחשבות טהורות, ולא מתוך נגיעות אנוכיות כלשהן - באותו בית כנסת אפילו תפילה אחת לא היתה יכולה להיאמר שלא בכוונה. הטהרה שביצירה חייבת לתת את אותותיה בקדושה שתשרה במקום. וכותב בספר "מראש צורים" (חלק ב'): מאלו מובן שדברים שהם נכונים בקשר לבניין כל מקדש מעט, נכונים פי כמה ביחס למשכן, שכל שלבי עשייתו התבצעו בידי גדולי קדושי ישראל, ובמחשבות קודש שלא היה בהן שמץ זרות. בהתאם לכך אמנם זכו ישראל שהמשכן יצא לא רק כלול בהדרו, אלא ששרתה בו השכינה בצורה גלויה, וגם בסופו לא נפל בידיים זרות. עמדו ליצירה זו זכות וקדושת יוצריה וזכות מעשיהם, שהתבצעו במירב השלימות. ללמדנו, שלצורך הקמת בית כנסת או בית מדרש ואפילו לעשות כל מצוה ומצוה, עלינו לעשות זאת בשלימות הלב.

"וַיְבָרַךְ אֶתְּמֹשֶׁה" (לט, מג)

ומה ברוך אותם? מבואר ברש"י שאמר להם: יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם ויהי נועם ה' אלקינו עלינו וגו', והוא אחד מ"א מזמורים שבתפילה למשה.

בזוהר הקדוש (נח א, טב) נאמר שכל יום שובת הגיהנם את הזמן שישראל מתפללים ג' תפילות, ומבואר שכל תפילה היא משך שעה וחצי נמצא שכל יום שובת הגיהנם ארבע וחצי שעות.

חשבון מדוקדק ערך המגלה עמוקות' (ואתחנן אופן קכז) שבשבוע ימים שובת הגיהנם 51 שעות, משום שבששה ימים שובת 27 שעות ובשבת עוד 24 שעות, נמצא שהגיהנם בוער בשבוע רק 117 שעות.

תוספת נופך, כותב רבי יהודה לייב רבינוביץ שליט"א (כרם חמד' מזמור צא) שלכן כל האומר שיר השירים ניצול מדינה של גיהנם, משום שבשיר השירים יש 117 פסוקים.

ואם כן, נמצא שבמזמור 'יושב בסתר' יש ק"ב תיבות, ובכפילת פסוק "אורך ימים" שבסוף המזמור, שיש בו 5 תיבות, הרי ק"ז (117) תיבות, נמצא שהמזמור הזה מכוון כנגד השעות שדולק הגיהנם.

"וְלֹא יִזַּח הַחֹשֶׁן מֵעַל הָאֶפֶד" (לט, כא)

הרה"ק מסדיקלאב זצ"ל, בספרו 'דגל מחנה אפרים' תמה שהרי מצוות "וְלֹא יִזַּח הַחֹשֶׁן" נמנית ע"י המפרשים בכלל התרי"ג מצוות, ואם כן איך יכולים לקיים מצוה זו בזמן הזה (כי התורה הקדושה היא נצחית לכל ישראל ובכל עת)?

וביאר ה'דגל מחנה אפרים' שעיקר מצות החושן שיהיה תמיד על האפד, ו'אפד' בגמטריה = 'פה'. וזהו "וְלֹא יִזַּח הַחֹשֶׁן", היינו הלב, מעל האפד, היינו מעל הפה, שיהיה פיו ולבו שווים ולא יהיה חלוק לבו מפיו.

"וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה" - "כְּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה"

בהקמת המשכן נאמר "וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה - כְּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה". לכאורה ראוי היה להכתב: "כְּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶתוֹ", שכן בו הכתוב מדבר. אלא התירוץ הוא, שאלמלי היה כתוב 'אותו', היה משמע שקיים 'הוא', ומשקיים 'הוא' הרי בהכרח שקיים גם 'אני', ואילו אצל משה רבינו לא היה קיים 'אני', ממילא שלא היה קיים גם 'הוא'. [החפץ חיים' - חיינו ופעלנו]

"וַעֲשִׂיתָ" חוץ מוַעֲשִׂו אַרְוֶן"

אנו מוצאים כשאמר הקב"ה למשה לעשות את המשכן, אמר לו על כל דבר ודבר 'ועשית', ועל הארון אמר לו 'ועשו ארון', מדוע? אלא שציווה הקב"ה לכל ישראל לעשותו, שלא יהיה לאחד מהם פתחון-פה על חבירו, לומר שאני נתתי הרבה בארון, לפיכך אני לומד הרבה, ואני יש לי בו יותר ממך, ואתה לא נתת בארון כלום, לפיכך אין לך חלק בתורה (תנחומא ויקהל ח).

התורה היא קנין עם ישראל כולו, וכמו הלומד כן המחזיק, יש לשניהם שכר טוב בעמלם, וכמו בארון ציווה הקב"ה לכל ישראל לעשותו.

כן הדבר בתורה גופא, על כל אחד ואחד להחזיק במעוז התורה כפי יכולתו, ו"כִּבֵּד אֶת ה' מֵהוֹנֵךְ", אל תקרי 'מהונך' אלא 'מחונך', וכברש"י (משלי ג, ט).

כלומר, מכל מה שחננך ה', אם תוכל ללמוד בעצמך או להחזיק בידי הלומדים, כמו יששכר וזבולון, תבוא על שכרך מנותן התורה. [חפץ חיים' על התורה]

"אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן מִשְׁפַּן הָעֵדוּת אֲשֶׁר פָּקַד עַל פִּי מֹשֶׁה" (לח, כא) - משכן האדם מביא

לחשבון הנפש

בפרשת פקודי, מונה משה רבינו ע"ה את פירוט ההכנסות וההוצאות שהיו לצורך הקמת המשכן, ובהמשך הפרשה התורה מספרת על כל עבודת המשכן וכליו. וכאשר סיימו בני ישראל את כל העבודה, נאמר (לט, לב): "וַתִּקַּל כָּל עֲבֹדַת מִשְׁכַּן אֵהָל מוֹעֵד וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה בְּעֹשׂוֹ". ואפשר להסביר בעניין כך, הנה כפילות הלשון "הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכַּן", בא לרמז לבני ישראל לאיזה דבר הם צריכים להתדמות. משום כן נאמר "אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן", כי זה רומז לגוף של כל יהודי ויהודי שהוא משכן לנשמה.

כמו כן הדבר מרמז לבני ישראל, שהם צריכים ללמוד ממה שעשה משה רבינו במשכן, וכך יעשו כל ימי חייהם. שכן, בני ישראל ראו כיצד משה רבינו עושה חשבון של כל ההוצאות, והם מאוד התפלאו על כך. שהרי יש כבר מספיק חומר לבניית המשכן, מה גם שמשה רבינו אמר להם להפסיק להביא לכל המלאכה, כי היא יתירה. ואם כך, למה הוא צריך להמשיך ולעשות חשבונות כמה הוצאות יש למשכן.

ולא עוד, ודאי הוא שבני ישראל לא חשדו במשה רבינו שחס ושלום הוא רוצה לקחת חלק מהכסף והזהב לעצמו, כי אם היה רוצה לעשות כן, לא היה אומר להם להפסיק להביא, אלא היה אומר שעדיין אין מספיק, וכך היה מכניס את המותר לכיסו. אלא בוודאי שמה רבינו על אף היותו נקי, חישב כל העת את כל ההוצאות, ואף הודיע לכולם כמה הוצאות היו למשכן, כמו שאמרו חז"ל (תנחומא פקודי ה).

ולמה באמת עשה כן. אלא, מטרה קדושה היתה למשה רבינו בכך שחישב את ההוצאות למשכן, זאת כדי לרמוז לבני ישראל לנהוג כמותו. שכן, כשבני ישראל חטאו בעגל נסתלקה השכינה מישראל, ואחר כך כשעשו תשובה, התנאי לחזרת השכינה לשכון בישראל היה עשיית המשכן, ושם תשרה השכינה.

בכך רצה משה רבינו ללמד לבני ישראל, שכל גוף של איש מישראל הוא כמשכן לשכינה, כי בו שוכנת הנשמה שהיא חלק א-לוה ממעל. וזהו בבחינת "וַיַּעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנֹתַי בְּתוֹכְכֶם" (כה, ח) - בתוך כל אחד ואחד.

"בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ הַיּוֹקֵם הַמִּשְׁכָּן" (מ, יז) - בדרך

שאדם רוצה לילך מוליכין אותו

רש"י (לט, לג) הביא את דברי המדרש תנחומא: לפי שלא עשה משה שום מלאכה במשכן, הניח לו הקב"ה הקמתו, שמכובד הקרשים - לא יכול היה להקימו שום אדם, שאין כח ביד אדם לזקוף, ומשה העמידו. אמר משה להקב"ה: איך אפשר הקמתו ע"י אדם? אמר לו: עסוק אתה בידך, ונראה כמקימו, והוא נזקף וקם מאליו.

ויש להבין, אם לא היה בכוח משה להקים את המשכן, מדוע נצטווה לעסוק בו, הרי הקרשים נזקפו מאליהם. ועוד, הרי הקב"ה הניח למשה להקימו כדי שיהיה לו חלק במלאכת המשכן, ולבסוף לא עשה מאומה.

ביאור הדברים, אין האדם יכול להגשים דבר בעבודת ה', אלא אם מתאמץ בכל כוחו ולבו, ואז זוכה לסיוע משמים, שבדרך שאדם רוצה לילך - מוליכים אותו (מכות י), והבא ליטהר מסייעין בידו (יומא לח).

עבודת האדם היא לרצות ברצון גמור, לפתח הכרה ברורה, ואז מסייעים בידו משמים. [דעת שרגא]

"אלה פקודי המשכן משפן העדת אשר פקד על פי משה..." (לח, כא) - עמידה בניסיון

וברש"י: "משפן העדת" - עדות לישראל שויתר להם הקב"ה על מעשה העגל, שהרי השרה שכנתו ביניהם, עכ"ל. **ובדעת זקנים** מבואר: שהעדות היא לאומות העולם. וידוע שהנשים לא השתתפו בחטא העגל ולא הסכימו לתת את תכשטיהן לעשיית העגל, עד שהגברים באו לנשיהם וממש תלשו את התכשטים.

ובבניית המשכן, אנחנו חושבים שהנשים באו ומסרו את תכשטיהן לבניית המשכן, עקב רצונן ליטול חלק בבניית המשכן, אבל ה'ספורנו' מדגיש שבגלל אהבת השם יתברך שהיתה בליבן של הנשים, הן מאסו בתכשטיהן. וזה לשון ה'ספורנו' (לח, ח): "ואותן הנשים מאסו ענייני תכשטיהן, והקדישו מראותיהן להורות אינן צריכות עוד להן".

ללמדנו בא הדבר, שהאדם המתקשר לענייני הרוחניות, איננו זקוק יותר לענייני העולם הזה. דרגה זו שייכת אצל כל יהודי, לפי מדרגתו. חייו של האדם מלאים וגדושים הם בניסיונות, ובעצם כל פסיעה שהאדם עושה בזה העולם, היא ניסיון מאת הבורא, לראות כיצד יפסע, ובאיזו צורה יכוון את צעדיו. בשל קושי הניסיונות שמתנסים בהם בני תקופתנו, מעיר הגר"י זילברשטיין שליט"א בספרו 'ברכי נפשי', מזדמן להתקל לצערנו, באנשים המאבדים את ישוב הדעת שלהם, וסבלנותם פוקעת מרוב הייסורים, ואז הם מוציאים מפייהם מילים שאסור להוציא, וזה החמור מכל.

ומדוע? מפני בכוחה של מילה אחת כזו לגדוע עולמות שלמים, ולקחת את השכר העצום הממתין להם, אם יעמדו בניסיון. וחבל. אם המילה הלא טובה שהוציאו מן הפה, לא היתה יוצאת, והם היו מתאזרים בביטחונם המלא בהש"ת, היתה מזומנת להם טובה עד לבלי די. ומשום שלא עמדו בניסיון, ודיברו, ולו רק מילה אחת, או כמה מילים ספורות, ניטלה מהם הטובה הזו. את הסיפור הבא סיפר אחד מראשי הישיבות בארץ ישראל, ולבד מהמסקנה המאלפת שיש בו על מסירותם של יהודים לאביהם שבשמים, ומומחשת כאן גם הידיעה הנ"ל, שניסיונות החיים מתרגשים על האדם כדי לבחון את דרגתו באמונה וביראת השם, ואם הוא עומד בניסיון ומתגבר על הקשיים לכבוד קונו - אחת דתו להפיק רווחים ולהשתכר מהתגברות זו. יהודי באחת מארצות אירופה, ביקש לרכוש לעצמו פרווה למעילו. הוא התכוון לשלם על כך מחיר יקר, כיאה למוצר שכזה, הידוע במחיריו הלא זולים. מה גדלה הפתעתו כאשר הגיע אל המוכר הגוי, וזה הציע לו לרכוש פרווה במחיר מוזל מאוד שהגיע לכ-20% מהמחיר הקבוע בשוק. אם מחירה הרגיל של פרווה היה, למשל 1,000 שקלים, היה מוכן הסוחר למוכרה ליהודי שלנו ב-200 שקלים בלבד בתחילה לא האמין למשמע אזניו, ושאל את הסוחר פעם שניה ושלישית באיזה מחיר הוא מתכוון למכור לו את הפרווה, כשהסוחר אישר שוב ושוב את המחיר המוזל שנקב בתחילה, החליט היהודי לרכוש ממנו מספר רב של פרוות, ולמוכרן במחיר הרגיל, וכך יעלה בידו להרוויח מעסקה זו הון רב. וכך עשה, והצליח לצבור לעצמו סכום כסף גדול מאוד. לאחר שסיים את מכירת הפרוות, וירא כי טוב, החליט לנסות את מזלו בשנית. והנה גם הפעם היה מוכן הסוחר למכור לו את הפרוות במחיר המוזל. היהודי רכש כמות גדולה של פרוות, ומכרן, והצליח גם הפעם להתעשר בהון רב. כשהגיע בפעם השלישית, השתנו לפתע פניו של הסוחר, שהרים עליו את קולו ושאל: 'תגיד לי, כמה כסף שילמת על הפרוות שמכרתי לך?' כשנקב במחיר המוזל, החל הסוחר לצעוק, ואף לאיים עליו, ותוך שהוא מנופף באצבעו השמיע איומים קשים נגד היהודי, הגדירו כגזלן, וטען שחט אותו עד שהגיע למחיר הלא יאמן הזה... ותבע ממנו להחזיר לו את כל הפרוות... היהודי היה המום, ולא הבין על מה רגשה הארץ ועל מה נעו אמות הסיפין.

'הרי אתה עצמך הצעת לי לרכוש את הפרוות במחיר זה, ומה אתה רוצה עכשיו ממני? שאל... אבל עד שפנה ימין ושמאל, הגיעו שוטרים והניחו אזיקים על ידיו, ושמנו אותו במעצר.

לסוחר ההוא, כך התברר, היו קשרים טובים עם ראשי השלטון, ובשל מעמדו המכובד מילאו רשויות החוק אחר הוראותיו, והיהודי הובל לבית הכלא. לא עזרו לו כל הטענות וההצטדקויות שמעולם לא גזל פרוטה מאף אחד, וגם הפעם איננו אשם במה שקרה.

החוקרים האמינו לסוחר, והיהודי הושם מאחרי סורג ובריח. כעבור מספר ימים, נכנס הסוחר אל תא המעצר של העצור היהודי, ואמר לו: 'יש לי להציע לך עסקה מסוימת, ואם תמלא אחר התנאי שלי, תשתחרר מיידית מבית הכלא'. היהודי שלא ידע מה מתכוון הסוחר להציע לו, נטה אוזניו כאפרכסת, ואז אמר לו הסוחר: 'יש עמדי כאן צלם של האלוהים שלנו. אם תנשק אותו, אדבר עם שלטונות הכלא שישחררוך מיידית מבית האסורים'.

היהודי שמע והזדעזע. הוא התעשת באופן מידי, ואמר לסוחר, באמיצות ובאמונה, שהוא אינו חושב כלל למלא אחר דבריו. 'אני יהודי, ואסור לי לעשות מה שאתה אומר, ואני אף מצווה על כך ביהרג ובל יעבור, והנה אני מוכן ומזומן למסור עצמי להריגה. לא יעזור לך שום דבר!!!'

הסוחר ניסה לשכנעו שוב ושוב, ומשראה שהיהודי נותר בן נאמן לאלוהיו, ואינו מתכוון להמירו באלוהים אחרים, שינה לפתע את טון דיבורו, והתייחס אל היהודי הכלוא בנעימות וברוך. האם אינך מכירני? שאל.

הסתכל אליי, ותגיד האם אינך זכור שעבדתי אצלך לפני למעלה מ-30 שנה, אמר הסוחר. כך או כך, ברצוני לבשר לך שאתה משוחרר מן הכלא, ובוא ואספר לך את השתלשלות הדברים החל מהרגע שהגעת לשוק כדי לרכוש את הפרווה. זיכרונות נעימים עד מאוד ליוו אותי מהתקופה שבה עבדתי אצלך. יושרך ומידותיך הטובות, סלחנותך לכל יציר נברא, וההשתדלות שהשתדלת להנעים את האווירה במחיצתך, היו בזיכרוני כל העת, גם בשנים מאוחרות יותר, כשדרכינו נפרדו זו מזו. מיד כשראיתך נכנס לחנות הפרוות שלי, החלטתי למכור לך את הסחורה במחיר מוזל מאוד, כדי להחזיר לך ולו במשהו על כל שעשית למעני בתקופת עבודתי אצלך. ואכן, מכרתי לך מרצוני את הפרוות במחיר ה'מצחיק' ההוא, שלא החזיר לי אפילו את העלות שהשקעתי אני בקניית הפרוות. הכל היה שווה לי, כדי לגרום לך נחת רוח. גם כשהגעת בפעם השניה, לא שינית את טעמי ויחסי אליך. ברם, לאחר מכן, נזכרתי שבתקופת עבודתי אצלך, היית מדבר רבות בשבחה של הדת היהודית, והאמונה בבורא עולם, מחד גיסא, ובטלת לחלוטין את כל מי שדיבר על אלוהים אחרים. ברגע שנזכרתי בכך, החלטתי שלא שווה לי להעשירך עושר כה רב, במכירת הפרוות במחיר המוזל, אלא אם כן אעמידך בניסיון ואדרוש ממך לנשק את הצלם שלי, ואראה האם הדברים שדיברת אתנו אז, מפעמים באמת בליבך, והינך מאמין באלוקיך עד תום, או שמא הכל היה מן השפה ולחוץ.

ועכשיו, משראית את אמונתך העזה, ונוכחתי בעצמי בנאמנותך לבורא עולם, אני משאיר בידך את כל הפרוות שקנית ממני, עם הרווח הגדול בצידן, ואף אמכור לך עוד ועוד פרוות, ובמחירים יותר מוזלים, על מנת שתצליח להרוויח עוד כסף, ולהתעשר בצורה יותר משמעותית.

מה למדנו מסיפור זה, ההצלחה והשגשוג המתינו היהודי ההוא מאחרי הדלת. אם לא היה עומד בניסיון, חלילה, ומנשק את הצלם, או מוציא מילה אחת מפיו נגד האמונה, לא היה זוכה להגיע למה שהגיע.

רק משעמד בניסיון הגדול, והוכיח להשם יתברך שהוא מאמין שכל מה שהוא עושה עימו - לטובה הוא עושה, ואיש לא יצליח ליטול ממנו את האמונה הזו, נפתחו בפניו שערי ההצלחה והסיעתא דשמיא.

אֲשֶׁר פָּקַד עַל פִּי מִשָּׁה" (לט, כא) - בריחה שהצילה חיים

העיר אוז'רוב שבפולין היתה עיר לא גדולה, אך נחשבה למגדלור רוחני הפועם בעוז. בימים שלפני מלחמת העולם הראשונה, כיהן בה כרבי הרה"ק רבי אברהם שלמה מאוז'רוב ז"ע, ובנו - הרה"ק רבי משה יחיאל מאוז'רוב ז"ע, בעל ה'באר משה', כיהן בה כרב בלעדי, ואף פתח בעיר ישיבה, לצד פעילות חסד עניפה למען נזקקי העיר, למרות שהוצעו לו הצעות רבנות מכובדות ונחשבות מהעיר אוז'רוב, ויתר עליהן והעדיף להמשיך להתמסר לצרכי הקהילה הרוחניים והגשמיים כאחד.

ואז הגיעה מלחמת העולם הראשונה, בשנים תרע"ד - תרע"ה. העיר אוז'רוב הפכה לשדה קרב מדמם, והראשונים לשלם את המחיר - היו כמובן היהודים. הכוחות הרוסים החליטו על גירוש כל יהודי העיר, שנאלצו לאסוף את מטלטליהם ולצאת אל הלא נודע, כשמבטי לעג של שכניהם מלווים אותם לדרכם. עוד טרם יצאו כבר כבשו איכרי הסביבה כל בית או נכס יהודי, נכנסו, גנבו, שדדו ובזזו מכל הבא ליד, וכל זאת לעיני היהודים הרואים באובדן נכסיהם ועיניהם כלות. אם לא די בכך, בצאתם את העיר פקדה שריפה קשה את כל העיר ומבואותיה, כילתה את בתיה וחוללה שמות בכל הרכוש שנותר. בני הקהילה מצאו את עצמם בעירום ובחוסר כל, וכשהתירו להם הרוסים לשוב העירה - שבו כולם לאוז'רוב חפויים ואבלים, מחפשים מוצא, עידוד וניחומים על כוס התרעלה העוברת עליהם. ה'באר משה' נזעק להצלת אחיו. במאמץ אדיר גייס כספים והחל לכוון את הקהילה מחדש, ואז התרגשה ובאה עליו צרה חדשה - מגיפת הדבר. המגיפה הפילה חללים רבים, בהם גם הרבנית הצדקנית רעייתו של ה'באר משה'. מיד אחר כך, בשנת תרע"ח, נפטר עליו אביו רבי אברהם שלמה ז"ע, והוא נותר אלמן ויתום מאביו הגדול, כשעול הקהילה המרוסקת והמדממת כולה מוטל על כתפיו הצעירות... כאן התגלתה דמותו המאירה של ה'באר משה' במלוא הדרה. הוא לא נתן לגזרות הקשות לשבור את רוחו, והוא שעמד לעדתו כעמוד האש - המאיר את הדרך החשוכה ומחמם את הלב. בכוחות לא לו אסף את השברים ופעל כדי לשוב ולבנות את בית הכנסת ואת מקוה הטהרה, את מוסדות החינוך ואת בתי התמחוי, הכל בנה בעל ה'באר משה' בעשר אצבעותיו לאחר החורבן הנורא שעברה הקהילה. ואז, לאחר שנים של מסירות נפש והשקעה אדירה עד כלות הכוחות, לאחר לילות כימים של עבודה מאומצת למען הכלל והפרט, לאחר הקרבה שאין מילים לתארה למען קהילת אוז'רוב עד שראה אותה פורחת כבתחילה...

נשא ה'באר משה' את רגליו והיגר לארצות הברית. במהירות, בחופזה, כנמלט ממש. מה קרה לו לרבי האהוב והנערץ שבנה את הקהילה מחורבותיה? מה הכריח אותו לברוח לארץ כה רחוקה לאחר שכה התמסר למען תושביה! שנים ארוכות ריחפה השאלה בחלל, עד שהרב בעצמו נתן את התשובה... היה זה שנים רבות אחר כך, לאחר מלחמת העולם השנייה. אל חדרו נכנס יהודי, ותינה את צערו. הוא סיפר כי בנה בעשר אצבעותיו את מוסדות הקהילה בשכונה בה הוא מתגורר, פתח את בית הכנסת וארגוני הסיוע בקהילה והתמסר להצלחת כל אחד מבני הקהילה - רובם אודים מוצלים מאש התופת הנאצית. 'ולאחר כל זאת' סיפר אותו יהודי בבכי, 'בני הדור הצעיר רוצים להשתלט על הקהילה שבנית במאמץ רב ותוך מסירות נפש. הם החלו לשנות את סדרי הזמנים, מבקשים לשנות את סדר היום בבית הכנסת, פועלים הפוך מכל הוראה שלי. רבי! פנה היהודי אל ה'באר משה', 'עוצה לי עצה כיצד להתמודד עם הצרה הנוראה הזו שניחתה עלי בעיצומו של יום בהיר! ואז, פנה אליו ה'באר משה', וסיפר את סיפור חייו. את מסירותו והשקעתו למען הקהילה באוז'רוב שבפולין, את מלאכת

השיקום שהשקיע ואת בית המדרש והמוסדות שפתח ופיתח. 'ובכל זאת ברחתי לארצות הברית, התדע למה? היהודי שם אוזנו כאפרכסת, סוד גדול עומד להתגלות, וכך סיפר הרבי: 'כי לפתע קמו אנשים וקראו עוררין על היותי מנהיג הקהילה ורבה הבלתי מעורער. ידעתי שיש לי חסידים רבים בעיר, ידעתי שהם ילחמו על כבודי וינהלו קרב עיקש על מעמדי - ודוקא לכן ברחתי. ברחתי מהמחלוקת הנוראה הזו שאיימה לפרוץ, העדפתי להגיע למקום ציה ושממה כמו ארצות הברית באותם ימים - ובלבד שהמחלוקת לא תיגע בשולי בגדיי, שלא יהיה לי חלק בה ולו כמלוא נימה!'

הרבי נשם עמוקות והמשיך: 'והלא תדע בני, מה היה הסוף העצוב של הקהילה'. כאן פרץ הרבי בבכי על צאן מרעיתו, למרות השנים הרבות שחלפו ולמרות שברח מאש המחלוקת שאיימה להתלקח ביניהם - צערו על בני הקהילה היה כאובדן בניו ממש. 'כשהנאצים ימ"ש נכנסו העירה, הם אפילו לא טרחו לשלוח את יהודי אוז'רוב למחנות. פשוט העמידו את כולם בשתי שורות ישרות, וירו בהם בזה אחר זה... ואני ניצלתי. כי ברחתי מאש המחלוקת! - סיכם הרב והותיר לכן שיחו להסיק לבד את המסקנות...

את הסיפור הנפלא הזה, שמענו מהנין של ה'באר משה', הרה"ח ר' דוד בקר שליט"א בן כ"ק האדמו"ר מאוז'רוב שליט"א, והוא טומן בחובו מסר נורא הוד: אש המחלוקת היא קטסטרופה נוראית, היא פוגעת בצודקים ושאינם צודקים כאחד, אינה מבחינה בין טובים לרעים. כשרואים מחלוקת מתגלעת, כשניצוץ מחלוקת מתחיל להתלקח - אדם חכם נושא את רגליו ובורח, מה לו ולצרה הזאת. יתכן שהוא צודק, יתכן שהוא אפילו מאוד-מאוד צודק, לפחות כמו ה'באר משה' ביחס לקהילה אותה הקים וייסד ושיקם. ועדיין, כדאי לראותו מול העיניים כדי לזכור כיצד נהג, כדי להימלט ולהינצל.

רק האחדות - היא המבטיחה סיעתא דשמיא, ברכות שמים, רוממות הרוח. אחדות מרוממת את בני ישראל, מקרבת אותם לאביהם שבשמים, מביאה בכנפיה ישועות וברכות לרוב, הבה נשמור על אחדותנו מכל משמר, כי **כוחנו באחדותנו!** [פניני פרשת השבוע, גיליון 170]

**ברכת התורה
בבית
בריינה**

"לאדם מערכי לב ומה מענה לשון" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף - כ"ו אדר א' מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גורג' בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאור אברהם: אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דויד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעמה: רוח בת שמשון מרים בת עזיה: כתון בת חביבה: אהובה (דייח) בת טובה חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה
זיווג הגון: זרבה בת אטונוג'ימי שמואל בן אסתר:נעמה בת אסתר:יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה
רחלי בת זרבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת איריס: בתיה בת אסתר

<p>לרפואת: הרב מאיר טיים בן כמסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עודד בן גולן בן דינה אורסל בת גלית: יוקטוריה בת שרה: זוליי בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קוק בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת נארה: חות בת לינה: נורית בת רחל</p>	<p>לזרע של קיימא: יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: לאור בן דינה שושנה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מזל</p>
--	--

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com
כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לויכוי הרבים
ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון